

Z P I Ś M I E N N I C T W A

Taneczni Listy, Dwumiesięcznik poświęcony kulturze tanecznej pod redakcją Jana Reya

Nr 5 i 6 — 1948 r. i Nr 1/2 — 1949 r. (poprzednie nr nr — patrz „Polska Sztuka Ludowa“ nr 9/10—1948 r.).

Czasopismo to, jak i dotychczas, przynosi dużo materiałów z zakresu tańca ludowego nie tylko folkloru Republiki Czechosłowackiej, ale i innych narodów. J. Kroupowa w wywiadzie przeprowadzonym ze słynną artystką uzbecką, śpiewaczką i tancerką ludową, posłanką do Najwyższej Rady ZSRR, Tamarą Chanum, informuje o jej sztuce i walce o prawa kobiet, o szkole baletowej założonej przez Tamarę Chanum w 1932 r. w Taszkencie i planach jej na przyszłość. Igor Mojsiejew, w liście do czechosłowackiego Zespołu Tańców Narodowych, dzieli się informacjami, jak zespół prowadzony przez niego bacia i opracowuje tańce, muzykę, strój i obyczaj ludowy, by potem transponować to na formę widowiskową.

Ze zbiorów Erbenowy podano 19 tekstów pieśni ludowych czeskich, których tematem jest taniec.

Wezwanie Saszy Machowa — nawołujące choreografów do sięgania po skarby folkloru tanecznego, zamyka w Nr 5 serię artykułów, związanych z tańcem ludowym.

„Drugi list z Paryża“ — M. Soukupovej, tejeż przekład fragmentu — sławne prawidła — z „La danse ancienne et moderne“ — L. de Cahusac, „Sur les pointes“ — M. A. Tymichowej oraz Przyczynki do problemu naszej choreografii — Jana Reya — odnoszą się do zagadnień ogólnie choreograficznych.

Nr 6 przynosi 14 tekstów pieśni morawskich o tematyce tanecznej. S. Toth w art. „Rejon Detvy“ omawia folklor taneczny i muzyczny tego ciekawego górskiego zakątka Słowacji.

T. A. Ustinowa w obszerniejszym artykule „Pierwiastki ruskich tańców“, analizuje szczegółowo kilkadziesiąt charakterystycznych „kroków“.

Ponadto Nr 6 zawiera prace J. Prochazka — „Dwa nieskończone balety L. Janáčka“ i M. Soukupovej — „Szkoly taneczne w Paryżu“.

Do rocznika dołączony jest dodatek C. Blasis — O pantonimie — w przekładzie M. A. Tymichovej.

Od roku 1949 *Taneczni Listy* są wydawane przez Towarzystwo Przyjaciół Tańca, pod tą samą redakcją J. Reya.

W Nr 1/2 — M. Spiczikova-Matuszkowa opisuje tańce i pieśni ze Strani, leżącej u podnóża Białych Karpat, najszczegółowiej omawiając taniec „pod szablę“. E. Holéczy podaje szereg danych o tańcu zwanym „Odzemok“, charakterystycznym męskim tańcu słowackim regionu górskiego, o którym wzmianki znajdują się już w kronikach XVI w., a najstarsza melodia odzemka pochodzi z r. 1588. L. Schmidova w artykule „Ludoznawca a taniec“, daje sprawozdanie z dwóch referatów H. Rejchrtovej i Prof. Fr. Bornusze, wygłoszonych w styczniu b. r. na zjeździe ludoznawczym zorganizowanym przez Ministerstwo Informacji i Oświaty, a dotyczących się zagadnienia tańca ludowego.

J. Rey, w artykule „Zachowany rękopis Noverra“, omawia ten niezwykle cenny dokument sztuki baletowej XVIII w., z którym autor zaznajomił się w czasie swego pobytu w Warszawie w grudniu ub. r.

„Taniec a pantomina“ — M. A. Tymichowej i „Młoda balerina Sowiecka“ (O. Maji Pliseckiej) — O. Pozdniewa — dopełniają reszty.

Taneczni Listy zawierają ponad to stałe działy: „Młodzi mówią“, „Notatki“ oraz „Literatura o tańcu“ — przegląd aktualnej bibliografii przedmiotu.

Czasopismo jest ilustrowane starannymi reprodukcjami na wkładkach kredowych oraz wysoce artystycznymi rysunkami.

T. Z.



Z KRONIKI SEKCJI ZDOBNICTWA I BUDOWNICTWA PAŃSTWOWEGO INSTYTUTU BADANIA SZTUKI LUDOWEJ

DWA NOWE TYPY SKRZYŃ KRAKOWSKICH.

W czasie badań terenowych prowadzonych w północnej części powiatu bocheńskiego odkryte zostały przez współpracowników Sekcji Zdobnictwa P.I.B. Sz. L. dwa nowe nie znane dotychczas typy skrzyń krakowskich. Jeden z nich posiada na ścianie lico-wej wyodrębnione ramką i białym kolorem tła pole zdobnicze w postaci poziomo leżącego rombu, wypełnionego swobodnie rozrzuconymi kwiatami lub bukieciem o gałązkach bocznych szeroko na boki wywniętych. W drugim typie ściana frontowa potraktowana jest w całości jako jedno pole ozdobione dwoma umieszczonymi obok siebie słońcami w formie dużej kolistej tarczy z krótkimi promieniami dookoła.

Z. K.

DREWNIANY DOM Z XVIII W.

We wsi Pleszowie położonej o 12 km. na wschód od Krakowa znaleziona została przez Kier. Sekcji Budownictwa dr. Reinfussa stara drewniana chałupa, datowana z r. 1796. Chałupa ta zbudowana z ciosanych belek wiązanych „na słupek”, posiada zasadniczo symetryczny układ wnętrza, w którym po jednej stronie sieni mieści się stajnia i izdebka po drugiej zaś kuchnia i świetlica. Ze świetlicy przechodzi się do biegnącej wzdłuż całej ściany szczytowej budynku komory, z której jest też osobne wyjście na podwórze. Dach, czterospadowy, kryty słomą, o konstrukcji krokwiowej podparty został później poziomą belką biegnącą pod kalenicą wzniesioną na pionowych stu-

pach, co w pierwszej chwili robiło wrażenie konstrukcji na ślepię i sochy.

Z. K.

BADANIA LUBELSZCZYŹNY.

Rozpoczęte w r. b. przez Sekcję Zdobnictwa P.I.L. Sz. L. badania terenowe na obszarze południowej Lubelszczyzny dają wyniki pozytywne. Poszukiwania prowadzono między Ulanowem a Biłgorajem, koło Szczebrzeszyna i Krasnobrodu. Rezultatem były obfite materiały z zakresu ludowego meblarstwa ozdobnego i ustalenie kilku ośrodków produkcji malowanych sprzętów. Dalsze badania obejmą okolicę Cieszanowa, Zamościa a następnie środkową i północną Lubelszczyznę.

Z. K.

POLICHROMOWANE ZRĘBY.

Na północ od Przemyśla w okolicy Medyki i Poźczacza odkryli pracownicy Sekcji Zdobnictwa niepublikowany dotychczas z tych stron zwyczaj wykonywania na pobielonych ścianach zewnętrznych domów wielobarwnych malatur. Kolorowe szlaki o motywach geometrycznych przypominających wzory tkackie czy z ludowych haftów krzyżykowych biegną szerokim pasem wzdłuż górnej krawędzi ściany, dookoła okien a czasem i drzwi. Niekiedy na narożnikach ścian lub w pośrodku między oknami trafiają się też zdobiny roślinne w formie malowanych schematycznie wazoników z kwiatkami.

Z. K.

ERRATA DO Nr 1 — 2/1949 R.

Wycinanka na okładce w/g Frankowskiego.

Fotografie Wystawy Kieleckiej wykonał Stefan Deptuszewski.

Fotografie do artykułu „Kilka słów o kolędach polskich” wykonał Zbigniew Kamykowski.

Na str. 63 omyłkowo podano nazwisko Prof. Dr.

Juliana Krzyżnowskiego — powinno być **Krzyżanewskiego**.

Na str. 63 wiersz 15 od dołu opuszczono **na** przed słowem Festiwal.

Na str. 64 zamiast Ostrołęka Mazowiecka — powinno być **Ostrowią Mazowiecką**.

Na str. 64 zamiast Sekcje fotograficzne — powinno być **Pracownia fotograficzna**.